

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmen 10
1216 København K

uim@uim.dk
fkf@uim.dk

2017.03.07

RED BARNETS HØRINGSSVAR TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF UDLÆNDINGELOVEN (Ro og orden på indkvarteringssteder for uledsagede mindreårige udlændinge, herunder husordener, økonomiske sanktioner, magtanvendelse og anbringelse uden for indkvarteringsstedet, m.v.)

Red Barnet takker for muligheden for at udtale sig om lovforslaget.

Med lovforslaget ønsker regeringen at indføre en række tiltag, der sigter på at skabe ro og orden på landets indkvarteringssteder for uledsagede børn. Hensigten er at give personalet en række redskaber ud over den almindelige daglige pædagogiske indsats til at håndtere de uledsagede børn, som udviser en uhensigtsmæssig og negativ adfærd.

Red Barnets generelle bemærkninger til lovforslaget

Red Barnet finder det positivt, at regeringen har taget initiativ til at indføre og samtidig præcisere en række regler, der kan bidrage til at fremme stabilitet og tryghed i hverdagen på landets børnecentre.

Ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning finder Red Barnet det ligeledes positivt, at der nu i højere grad skabes overensstemmelse mellem de indgreb, der kan foretages over for anbragte børn, jf. lov om voksenansvar, og de indgreb, der kan foretages overfor uledsagede børn på børnecentre.

Red Barnet finder det dog beklageligt, at regeringen ikke i samme omgang har taget initiativ til at etablere et socialt tilsyn med de steder, hvor uledsagede børn opholder sig. Red Barnet anbefaler, at der indføres et socialt tilsyn på lige fod med det tilsyn, der gælder for andre anbringelses- og bosteder for anbragte børn og unge i Danmark. Et socialt tilsyn er et helt centralt redskab til at sikre en faglig vurdering af, om rammerne for børnenes hverdag er de rette og svarer til målgruppen og til de opgaver, der er på stedet.

Red Barnet ønsker samtidig at understrege vigtigheden af, at personale på børnecentre har den nødvendige faglige uddannelse suppleret med indgående viden om børns udvikling og psykiske traumer, så de er i stand til at varetage omsorgen for og arbejdet med de uledsagede børn og unge.

Red Barnet har noteret sig, at 17-årige udlændinge flyttes fra børnecentre til opholdscentre. Red Barnet finder det bekymrende, at det sker automatisk som følge af alder og uden reel vurdering af den unges modenhed og

funktionsniveau samt uden inddragelse af den unge i egen sag. Også her anbefaler vi, at der skal ske en konkret vurdering, og at det bedst gøres ved at inddrage såvel den unge selv som den unges værge og en sagsbehandler fra den stedlige kommune.

Red Barnets specifikke bemærkninger til lovforslaget

1. Nedsættelse eller ophør af økonomiske ydelser

Ifølge lovforslaget skal Udlændingestyrelsen have mulighed for at bestemme, at et uledsaget barn får nedsat eller slet ikke får udbetalt tillægsydelsen, som er et kontantbeløb på 29,36 kr. pr. dag til dækning af udgifter til tøj og lommepenge.

Red Barnet mener, at det er et meget stramt indgreb at trække eller helt fratage barnet tillægsydelsen, også set i lyset af, at det i forvejen er en lav ydelse, der gives til børnenes tøj- og lommepenge. Vi tillader os her at henvise til børns rettigheder. Det følger af Børnekonventionens artikel 27, at ethvert barn har ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling. Ligeledes følger det af Børnekonventionens artikel 2, at et barn har ret til ligestilling og skal beskyttes mod diskrimination.

Et uledsaget barn har derfor ret til økonomisk, boligmæssig, omsorgsmæssig og uddannelsesmæssig støtte på lige fod med danske børn. Ser man på gældende lovgivning iht. Servicelovens bestemmelser, findes der ikke tilsvarende hjemmel til nedsættelse eller bortfald af økonomiske ydelser for andre børn anbragt på institution/opholdssted i Danmark.

Samtidig bemærkes, at der er stor forskel på beløbsstørrelsen for de to børnegrupper. En anbragt ung på 16 år modtager ugentligt 257 kr. i lommepenge og 164 kr. til tøj¹. Det svarer til ca. 60 kr. om dagen, og er således dobbelt så meget som en 16-årig uledsaget ung, der opholder sig på et af landets børnecentre, får.

Det er Red Barnets erfaring, at børnene ofte ikke kan få deres kostpenge til at række, og derfor spiser dårligt, eller at de bruger deres tøj- og lommepenge til at supplere kostpengene med. Red Barnet mener ikke, at regeringens anførte formål med at kunne nedsætte den økonomiske ydelse følger et legitimt formål. Der er ikke tilstrækkelig sammenhæng mellem dét, at et barn udviser en uhensigtsmæssig adfærd, eller at barnet ikke medvirker til at fremme behandlingen af sin asylsag, og dét, at barnet bliver trukket i eller frataget økonomiske ydelser. Modsat regeringen, er det Red Barnets klare overbevisning, at ordningen ikke har en opdragende effekt, men nærmere vil øge risikoen for, at uledsagede børn og unge skubbes ud på et sidespor, hvor de må benytte sig af uhensigtsmæssige metoder til at skaffe sig det nødvendige levegrundlag.

Red Barnet mener på den baggrund, at den foreslåede bestemmelse om, at et uledsaget barn eller en ung kan få nedsat eller frataget tillægsydelsen, og at denne i det hele taget ikke ydes på samme niveau som anbragte børn, er på kant med Børnekonventionens artikel 2 om retten til ligestilling og beskyttelse mod diskrimination samt Børnekonventionens artikel 27 om en retten til en god levestandard.

¹ Takstabel gældende for 2017 for børn og unge på døgninstitution efter servicelovens § 66

2. Anbringelse af uledsagede børn på døgninstitution

Ifølge lovforslaget skal det med hjemmel i udlændingeloven være muligt tvangsmæssigt at anbringe et uledsaget barn eller ung på en døgninstitution. Anbringelsen skal kunne ske efter en hurtigere og mere enkel sagsbehandling end den, der gør sig gældende efter servicelovens regler. Red Barnet noterer sig positivt, at det er den stedlige kommune, der skal forestå en socialfaglig undersøgelse af barnet og dets forhold forud for en eventuel anbringelse. Vi forstår det således, at man her lægger op til en praksis, der som hovedregel følger intentionen med en §50 undersøgelse.

Vi noterer os, at det fremgår af lovforslaget, at der skal afholdes samtale med det uledsagede barn/den unge forud for anbringelsen. Det fremgår dog ikke umiddelbart af bemærkningerne til lovforslaget (øverste side 50).

Vi anbefaler, at det præciseres, at barnet/den unge skal høres, og at dets værgе så vidt muligt inddrages, samt at der gøres en ekstra indsats for at sikre barnet/den unge en bisidder. Anbefalingen skal ses i lyset af, at barnet/den unge netop er uledsaget og i en særligt sårbar position uden familie og uden kendskab til dansk kultur og lovgivning i øvrigt.

Desuden anbefaler vi, at der bør være et særligt fokus på typen af institution, som det uledsagede barn anbringes på, så barnet får de optimale rammer for beskyttelse og udvikling. Her tænker vi især på kravet til faglige kompetencer hos personalet og på barnets behov for at bevare kontakten til de andre uledsagede børn og unge, som aktuelt udgør barnets 'familie'/nærmeste sociale relationer.

Det fremgår af forslaget § 62 u, at *en uledsaget mindreårig udlænding, har ret til samvær og kontakt med netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner mv. under anbringelsen, jf. § 62 l, jf. §§ 62 m-o.* Her anbefaler vi, at teksten tilpasses til den konkrete situation. En uledsaget mindreårig er jo netop uledsaget, og må derfor formodes ikke at have bedsteforældre eller øvrige familiemedlemmer i Danmark. Der kan være søskende, og der vil som regel være andre uledsagede mindreårige, som de har en særlig relation til.

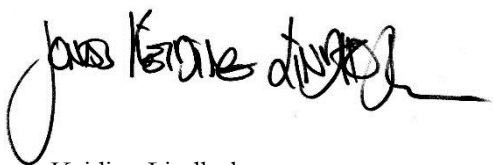
3. Børns viden om deres rettigheder

Red Barnet anbefaler i øvrigt, at regeringen udarbejder materiale henvendt til uledsagede børn og unge om deres rettigheder såvel på børnecentrene som under anbringelse på institution, gerne svarende til materialet, der netop er offentliggjort om anbragte børn og unges rettigheder, jf. lov om voksenansvar:

www.socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/rettigheder

Spørgsmål til høringssvaret kan rettes til socialrådgiver, cand.scient.soc. Gitte Jakobsen på tlf. 2155 2292.

Med venlig hilsen

Jonas Keiding Lindholm
Generalsekretær